

2019Z22241

(ingezonden 15 november 2019)

Vragen van het lid Becker (VVD) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de conclusie van de minister dat de inburgeringsplicht vanaf 2011 gecontinueerd had moeten worden voor Turkse asielstatushouders.

1

Kunt u aangeven welke juridische analyse destijds ten grondslag heeft gelegen aan de beslissing van de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om voor Turkse asielstatushouders geen inburgeringsplicht te continueren? Kunt u deze analyse met de Kamer delen?

Antwoord

Aan deze beslissing lag de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) ten grondslag¹. De Raad oordeelde toen dat het opleggen van de inburgeringsplicht aan Turkse staatsburgers in Nederland in strijd is zowel met de verplichting tot gelijke behandeling van Turkse staatsburgers en EU-burgers als met de standstillbepalingen uit het associatierecht. Waardoor ook Turkse asielstatushouders op grond van stand beleid geen inburgeringsplicht opgelegd kregen.

2

Hoeveel asielstatushouders van Turkse afkomst hebben sindsdien in Nederland een vaste verblijfsvergunning gekregen zonder te hoeven inburgeren? Hoeveel van hen heeft ook het Nederlanderschap gekregen?

Antwoord

Het aantal Turkse asielstatushouders dat een permanente verblijfsvergunning heeft gekregen, staat in onderstaande tabel per jaar weergegeven. Het is niet uitgesloten dat een deel van deze asielstatushouders van Turkse afkomst heeft gekozen voor vrijwillige inburgering.

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
10	10	20	20	20	60	30

Tabel: Aantal ingewilligde aanvragen verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd van mensen met de Turkse nationaliteit (periode 2013 – 2019, afgerond op tientallen)². Bron: IND.

Het aantal personen dat zonder in te burgeren het Nederlanderschap heeft gekregen is 0. Iedere vreemdeling, ongeacht de nationaliteit, die in aanmerking wil komen voor het Nederlanderschap heeft de plicht van de naturalisatietoets.

3

Hoeveel van de Turkse asielstatushouders, gespecificeerd naar met en zonder verblijfsvergunning en Nederlanderschap, zitten momenteel in de bijstand?

Antwoord

Er zijn geen cijfers beschikbaar over aantallen Turkse asielstatushouders en genaturaliseerde voormalige statushouders die bijstandsafhankelijk zijn. Hier wordt niet standaard over gerapporteerd.

¹ CRvB 16 augustus 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BR4959

² Over 2011 en 2012 kan geen betrouwbare informatie worden gegeneerd i.v.m. de overgang naar een nieuw registratiesysteem, medio 2013.

4

Bent u bereid om met gemeenten in gesprek te gaan om deze groep in de bijstand, in het licht van de tegenprestatie, maximaal te motiveren om van de opt-in gebruik te maken voordat het nieuwe inburgeringsstelsel in werking is getreden?

Antwoord

IND, COA, DUO en gemeenten zijn betrokken bij de uitvoering van de opt-in. Taalverwerving en inzet op participatie is bij asielstatushouders van groot belang. De Participatiewet biedt, onder andere met de taaleis, nu ook al mogelijkheden om bijstandsgerechtigden daartoe te verplichten. Uiteraard worden gemeenten gewezen op de mogelijkheden van de opt-in en dat dit een zinvolle stap kan zijn voor de asielstatushouder ten behoeve van uitstroom uit de bijstand. Het is vervolgens aan gemeenten om te bepalen of een opt-in in de inburgering ingezet wordt ten behoeve van uitstroom uit de bijstand en of zij bijstandsgerechtigden op deze mogelijkheid wijzen.

5

Bent u bereid in het kader van de tegenprestatie in de bijstand van gemeenten te vragen zich in het nieuwe inburgeringsstelsel maximaal in te spannen om de statushouders van Turkse komaf met een permanente verblijfsvergunning en/of het Nederlanderschap die waren vrijgesteld en nog geen gebruik hebben gemaakt van de opt-in alsnog te verplichten deel te nemen aan het inburgeringstraject? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

In het nieuwe inburgeringsstelsel krijgt de gemeente de regie over de uitvoering van zowel de inburgering als de participatie en kan zij deze optimaal op elkaar af stemmen. Zij kan dan, makkelijker dan nu het geval is, gericht toeleiden naar een passend inburgeringsaanbod. Het is daarbij aan de gemeente of zij iemand die geen inburgeringsplicht heeft een inburgeringsaanbod doet en de bijstandsgerechtigde op basis van de Participatiewet verplicht om van dit aanbod gebruik te maken.

Overigens is het zo dat Turkse asielstatushouders die het Nederlanderschap hebben verworven, niet waren vrijgesteld van een vereiste om de Nederlandse taal, normen en waarden te kennen. Zie ook het antwoord op vraag 2.

6

Kunt u bevestigen dat vanaf heden alle Turkse asielstatushouders die nieuw naar Nederland komen inburgeringsplichtig zullen zijn en hoe gaat u gemeenten hierover informeren? Zo nee, waarom niet? Is er al meer duidelijkheid of het kabinet tegemoet kan komen aan de wens van de Kamer om Turken die onder het associatierecht naar Nederland te komen ook inburgeringsplichtig te maken onder de nieuwe inburgeringswet?

Antwoord

Strikt genomen is op basis van de huidige Wet inburgering (Wi) op hen de inburgeringsplicht van toepassing. Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid is er voor gekozen om Turkse asielstatushouders met terugwerkende kracht de keuze te bieden om alsnog onder het huidige inburgeringsstelsel in te burgeren (via het opt-insysteem). Korthedshalve verwijs ik u naar mijn brief van 12 november 2019³. In het algemeen overleg integratie en inburgering van 5 februari jl. is gevraagd naar de mogelijkheden om de inburgeringsplicht voor Turkse asielstatushouders op korte termijn in te voeren en wat de consequenties hiervan zijn. In mijn brief van 10 maart jl⁴. licht ik toe welke mogelijkheden zijn om de inburgeringsplicht voor Turkse asielstatushouders op korte termijn in te kunnen voeren.

Uw Kamer tenslotte is op 4 februari 2020⁵ schriftelijk geïnformeerd over onder welke voorwaarden de inburgeringsplicht voor Turkse staatsburgers wordt ingevoerd.

³ Kamerstukken 32 824, nr. 288.

⁴ Kamerstukken 32 824, nr. 291.

⁵ Kamerstukken 32 824, nr. 290.